A photograph of a forest path. The path is made of dry leaves and dirt, leading through a dense forest of tall, thin trees. The trees have green foliage, and the light is bright, suggesting a sunny day. The path leads towards a bright opening in the distance, possibly a clearing or a meadow.

***A fenntartható, környezettudatos életvitel
kialakításának alapelvei, korszerű
pedagógiai módszerei a XXI. században***

***Kövecsesné dr. Gősi Viktória
egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes***

***Széchenyi István Egyetem
Apáczai Csere János Kar***

„Fajunknak újra érzékennyé kell válnia a természet dinamikájára - annak érdekében, hogy meg tudja óvni azt. Nincsenek megfelelő érzékelőink vagy velünk született agyi rendszereink, amelyek figyelmeztetnek bennünket arra a számtalan veszélyre, amit az emberi tevékenység jelent, amely kikezdi bolygónkat, az élőhelyünket.

Új érzékenységre kell tehát szert tennünk az eddig ismeretlen veszélyekkel szemben azokon a jelzéseken túl, amelyeket idegrendszerünk képes érzékelni. Meg kell tudnunk, hogy mi a teendők - és ebben az ökológiai intelligencia szerepe rendkívül fontossá válik. ”

Daniel Goleman

Nevelési cél: a természetet ismerő, szerető, azzal harmóniában élő ember (1920-as évek)

- Megfelelő ismeretek elsajátítása
- A magatartásformálás (emberiesség, önzetlenség, szívbeli erkölcsös emberi érzés, természet szeretete)
- A tevékenység, a cselekedetekkel való tanítás

„Amit védeni akarunk, azt ismernünk, értékelnünk és szeretnünk kell.”

Kihívás az oktatásban - kultúraváltás

Literalitás Digitális kultúra

„Nem lehidalni kell, hanem hidat képezni a két világ között.”

*Forrás: Dr. Gyarmathy Éva: Diszlexia a digitális korban,
Műszaki Kiadó, Bp., 2012.*

A két agyféltekéhez kapcsolódó **viselkedés** gondolkodás

**Beszéd
Írás
Olvasás
Számolás
Logika
Elemzés
Viszonyok
Részletek
Sorozatok**

BAL

JOBB

Analitikus
Szekvenciális
Egymás utáni
verbális

Globális
Szimultán
Egyidejű
Téri-
vizuális

**Téri
képességek
Képzelet
Zene
értése és
élvezete
Érzelmek
Mozgás
Humor
Égészek**

„DIGITÁLIS BENNSZÜLÖTTEK”

- A legkisebb családba születtek.
- Egyre gyorsabban nőnek fel.
- A legoktatottabbak.
- Mozaikszerű érettséget mutatnak.
- Nincs könnyű gyermekkoruk. Értenek sok mindent, de keveset képesek belőle feldolgozni.
- Egyre több agresszív hatás éri őket.
- Kis fogyasztó a fogyasztói társadalomban.
- Túlterheltség az információkra, ingerküszöb eltolódása.

Folyamatosan kapcsolatban vannak.(online)

(Tari A. 2011, 2013)

Tanulás a digitális korban

- Felgyorsult információáramlás - az agyunk gyorsabban tud döntést hozni.
- Mozgásos - észleléses tapasztalás helyett főképp vizuális élmények.
- Aktív tevékenység helyett gépek működtetése.
- Képzeltalkotás helyett kész képek.
- Nyelvi kifejezés helyett képi kifejezés.
- Figyelem terjedelme nem úgy funkcionál.
- Nem tanulja meg az idegrendszer a finom viszonyításokat.
- Megnőtt a matematika szerepe. A gyermek gondolkodás fejlesztésének alapja!
- Egyre több kétkezes gyermek - probléma, hogy a két agyfélteke között nem tudja az információt

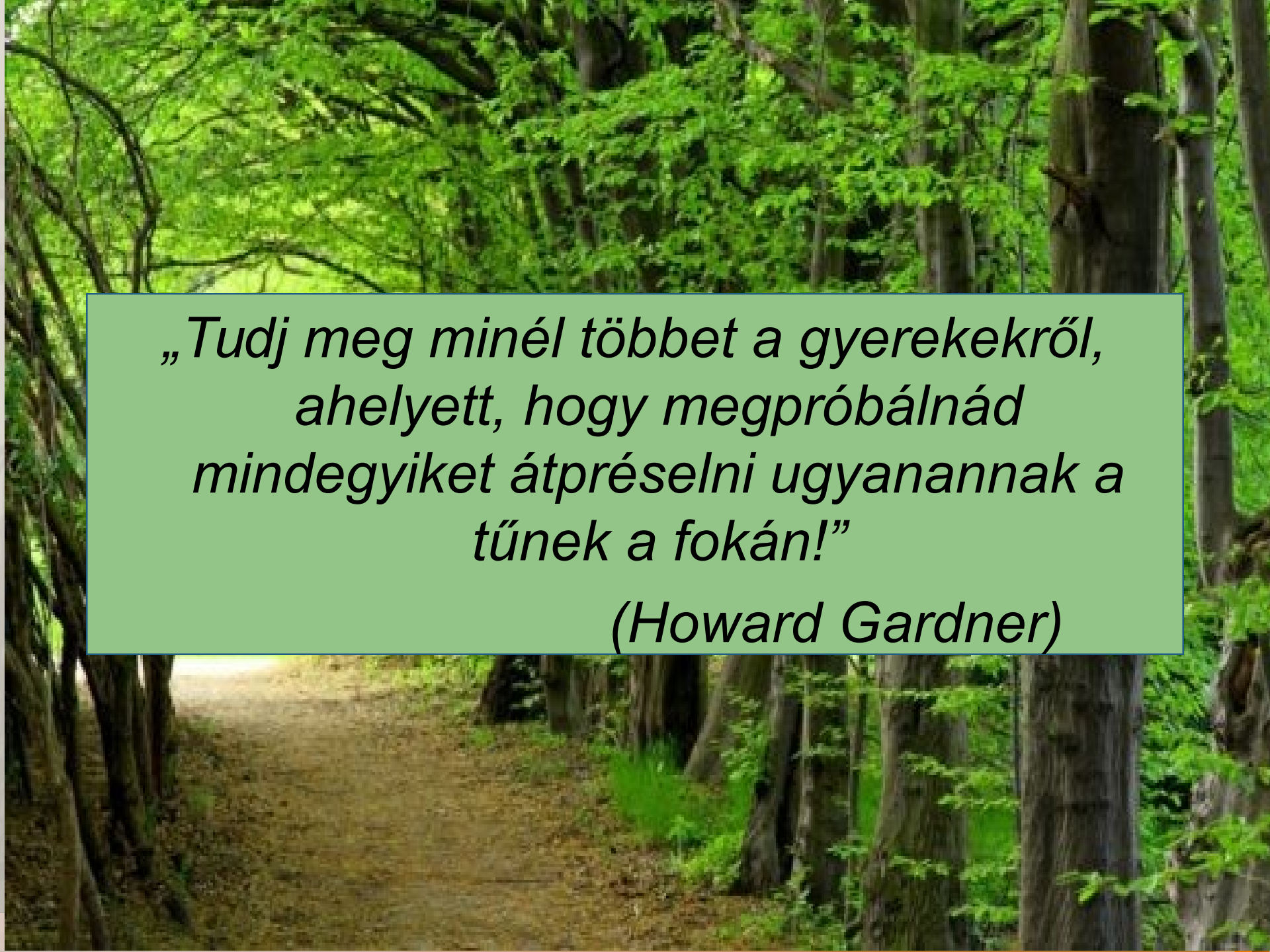
- Tervszerű pedagógiai munka, folyamattervezés
- Projektszemlélet, holisztikus szemléletmód
- Kooperatív tanulás
- Gyakorlatorientáltság, életszerűség
- Többszörös intelligencia területeinek fejlesztése
- Tanulás támogatása
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Élménypedagógia
- Drámajátékok
- Fejlesztő értékelés
- Kreativitás fejlesztése
- Művészet, mozgás

A környezetpedagógia alapelvei , módszerei

A photograph of a dense forest with tall, thin trees and a path leading through them. The ground is covered in brown leaves and grass. The text is overlaid on a light green rectangular background.

**Többszörös intelligencia elmélet
gyakorlata a nevelő - oktató
munka során**

A photograph of a dense forest with tall, thin trees and vibrant green foliage. A dirt path winds through the trees, leading towards a bright light source in the distance. The scene is peaceful and natural.

*„Tudj meg minél többet a gyerekekről,
ahelyett, hogy megpróbálnád
mindegyiket átpréselni ugyanannak a
tűnek a fokán!”*

(Howard Gardner)

Howard Gardner „többszörös intelligencia" elmélete (Frames of Mind: The Teory of Multiple Intelligencies, Gardner, 1986)

A többszörös intelligencia elmélet (Howard Gardner, 1986) területeinek fejlesztése a projektben

Verbális – nyelvi intelligencia

- Oktatóposzterek tartalmának előadása, bemutatása
- Hulladékös „lapbook” bemutatása
- Ha miniszter lennél milyen rendelkezést hoznál a hulladékgyűjtéssel kapcsolatban a környezet megóvása érdekében?

Intrapersonális - intelligencia

- Hulladékból kiállítás című film kapcsán önálló jegyzet készítése megadott szempontok alapján
- Haiku vers megírása egyéni munkával
- Ismeretterjesztő szövegek feldolgozása, az információk táblázatba rendezése

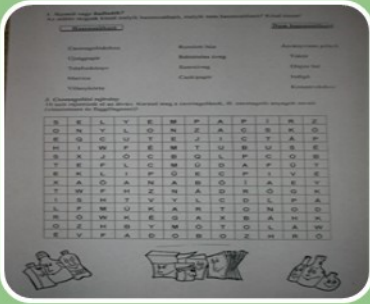
Testi – kineztezias intelligencia

- Hulladékválogatás, szelektív gyűjtés gyakorlása az erdei iskolában
- Hulladékös teke, célba dobálós játék
- Tudatos vásárló domino, hulladékös „twister” játék

Térbeli - vizuális intelligencia

- Hulladékból (pet palack) játékkészítés
- Újrapapír készítése, „hulladékművészet”
- Hangszerkészítés hulladékból
- Hulladékös „lapbook készítése”

Matematikai – logikai intelligencia

- Műveletek elvégzése feladatlapok segítségével, becslés, mérés a hulladékmennyiségekre vonatkozóan
- Hulladék útja, feldolgozásának menete a Hulladékkezelő Központban (logikai sorrend , folyamatábra készítése)
- Hulladékpiramis elkészítése

Interperszonális intelligencia

- Óriás társasjáték, csoportok közötti versennyel
- Mozaik technika - Képkirakó, fogalmi térkép készítése csoportokban, Szakértői mozaik
- Tudatos vásárló reklám készítés

Zenei intelligencia

- Hangszerek készítése hulladékokból, ezek megszólaltatása
- Alma együttes: Szuperkukák

Természeti intelligencia

- Összefüggések megláttatása, hulladékmennyiség csökkentése – környezetvédelem
- Cselekvési tervek megfogalmazása, elkészítése
 - Hulladékkommandó

***"Egy kisgyermek, aki már látta egy kis róka lágy tekintetét, vagy megfigyelhette a gém repülésének eleganciáját, sokkal érzékenyebb lesz a környezetével szemben, és könnyebben megérti azt az alapvető üzenetet is, amely szerint az ember a természet részét képezi, és azt annak értéke szerint tisztelnie is kell."
(Gilles Martin)***

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!
gosi.viktoria@sze.hu